

СТАНОВИЩЕ

За трудовете на гл. ас. д-р Елеонора Николова Танкова, единствен кандидат в конкурс за доцент по професионално направление 3.7. Администрация и управление (Организация и управление извън сферата на материалното производство (Глобализация на развитието) за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър”, обявен с ДВ бр. 72/15.08.2008 г.

Член на жури: проф. д-р Тилчо Колев Иванов, ВСУ

1. Общо описание на представените материали по конкурса.

По конкурса са представени за рецензиране общо 8 научни труда от различен характер, включително:

- Една монография на тема „Икономика и общество, базирани на знание. Предизвикателства за човешките ресурси” с обем 191 стр.
- Едно учебно пособие със 67 стр. на тема „Глобализация на икономиката и развитието”.
- Шест статии по въпроси на образователната политика.
- Седем участия в научно-изследователски проекти, свързани с качеството на образованието.
- Пет научно-приложни разработки по проблеми на развитието на образователната политика на ВСУ.

Разглежданите трудове са ясно фокусирани към три основни и взаимосвързани проблемно-тематични области:

- Глобализация на икономиката и развитието /труд 2/.
- Предизвикателства за човешките ресурси в икономиката на знанието /трудове 1, 6 /.
- Образователна политика, в отговор на предизвикателствата на глобализирания свят /трудове 3, 4, 5, 7, 8, седем участия в научно-изследователски проекти и пет научно-приложни разработки /.

Всички представени трудове са непосредствено свързани с научната специалност и тематичната област на конкурса, поради което се приемат за рецензиране без изключение.

2. Обща характеристика на научната, научно-приложната и педагогическа дейност на кандидата.

2.1. Научна дейност.

Представените по конкурса трудове дават ясна представа за научните интереси на кандидата и позволяват да се направи преценка, че изпълняваните изследователски работи са насочени преди всичко към проблемите на глобализацията, икономиката на знанието и техните ефекти за общественото развитие и образование. Насочени са в следните три логично свързани тематични направления:

Глобализация на икономиката и развитието (труд 2 Учебно подобие на същата тема, издание на ВСУ, от 2012 г.).

Пособието представя целите и задачите при изучаване на дисциплината „Глобализация на икономиката и развитието”. Предназначено е за студенти в бакалавърска степен от специалностите “Стопанско управление”, “Публична администрация”, “Икономика”, “Международни икономически отношения”, “Счетоводство”, както и за студентите магистри от специалност “Право”. Обхваща въпросите на същността на глобализацията, връзката и с устойчивото развитие, сферите на глобализация, държавата и глобалните участници в развитието. Завършва с главните проблеми и противоречия на развитието.

Пособието изгражда фундамент за правилно разбиране и оценяване на протичащите процеси на глобализация и техните позитивни и противоречиви ефекти за бъдещето.

Предизвикателства за човешките ресурси в икономиката на знанието /трудове 1, 6 /.

Този раздел е представен с монографията „Икономика и общество, базирани на знание – предизвикателства за човешките ресурси”, изд. ВСУ, В., 2012 и статията „Глобални умения на европейския пазар на труда. Монографията е основен хабилитационен труд на кандидата. Заслужава особено внимание поради аналитичните резултати, изводите и приносите, които предлага. Насочена е към изследване на съвременните предизвикателства за човешките ресурси, изправени пред развиващата се икономика на знанието. Разглежда ефектите на разширяването на обхвата и съдържанието на съвременните знания върху квалификацията и образованието на човешките ресурси В обхвата на изследването попадат въпросите за: произтичащите от обществената трансформация промени и характеристики на съвременната икономика на знанието; предизвикателствата за хората, които поставя икономиката на знанието; предизвикателствата пред образованието, което трябва да подпомогне реализацията на младите хора в глобалния свят; интернационализацията на образованието като основен инструмент за преодоляване на трудностите.

Трудът разглежда новите предизвикателства за човешките ресурси, които икономиката на знание налага. Предмет на анализ са състоянието на Европейския и глобален пазар на труда, както и промените и тенденциите в развитието на висшето образование в Европа и света, в контекста на динамиката на глобалната среда и ефектите от глобалната икономическа криза. Като най-важно предизвикателство за човешките ресурси е посочено - разширеното по обхват и съдържание знание, неговата бърза диверсификация, потребността да се прави бърз и лек преход от една област на знанието в друга. От тази позиция готовността на човек да отговори на тези предизвикателства е въпрос на успешна професионална и жизнена реализация, което в условията на тежка икономическа криза е дори въпрос на оцеляване.

В този труд авторът отделя внимание на на съществените трансформации, които съпътстват развитието на икономиката на знание бележат бъдещото развитие на обществото. Такива според него са: промените в съдържанието и качеството на работната сила, които изискват адекватни стратегии за развитие на човешките ресурси, вкл. изграждането на умения да разбират по-добре глобалния свят и да подобрят възможностите им за успешна жизнена и професионална реализация.

Фокусира се върху новите тенденции във висшето образование: неговата масовизация; нарастваща студентска мобилност; превръщане на висшето образование в световен пазар; намалено публично финансиране; промяна в доминаращите позиции, свързани с появата на силна конкуренция от университетите развитите и развиващите се страни; засилване на частното образование; нов по-голям мащаб на тенденциите за транснационалност на образованието и др. Защишава тезата, че в тази сложна ситуация, университетите са изправени пред предизвикателството да изградят и поддържат академична и научно-изследователска способност да подготвят необходимия за икономиката на знание човешки ресурс.

Това превръща образованието в споделена обществена отговорност и предполага съвместни усилия на представителите на всички заинтересовани страни в изпълнение на неговата мисия. Направен е критичен анализ на основните глобални тенденции в областта на висшето образование от гледна точка на все по-нарастващото му икономическо значение.

Към тази група може да се причисли и статията „Глобални умения за Европейския пазар на труда”, публикувана в Известия на Съюза на учените през 2011 г. В нея се подчертава съществуващото несъответствие между наличните професионални умения и тези, които пазарът изисква. Откроява три фактора, които определят глобалните умения, а именно необходимостта човек да проумее бързо променящия се свят, да притежава професионални умения, увереност, знание и ценностна основа за да допринесе за развитието както на икономиката и обществото, така и на самия себе си.

Образователна политика, в отговор на предизвикателствата на глобализирания свят /трудове 3, 4, 5, 7, 8, седем участия в научно-изследователски проекти и пет научно-приложни разработки /.

Това тематично направление на изследвания обобщава широк кръг от въпроси свързани с анализ на проблемите и мерки за подобряване на образователната политика в отговор на предизвикателствата на глобализацията. Отделено е внимание на въпросите на; мотивацията за придобиване на знания; ролята на университетското образование и неговия мениджмънт; неговата масовизация; нарастваща студентска мобилност; превръщане на висшето образование в световен пазар; намалено публично финансиране; промяна в доминаращите позиции, появата на силна конкуренция от университетите на новите глобални икономики; засилване на частната инициатива и зависимости от външни интереси; нов по-голям мащаб на тенденциите за транснационалност на образованието и редица др.

Тези по-общии измерения на образователната политика са емпирично подкрепени от анализ на конкретни предизвикателства и проблеми на образователната политика на ВСУ, вкл. на взаимодействието на вътрешно университетските общности (академичен състав, студенти и административен персонал), самооценяването, мониторинга и усъвършенстването, приложение на информационните технологии и обучението през целия живот и др.

Като цяло резултатите от научните изследвания представят съвременните схващания на кандидата по противоречиви и предизвикателни проблеми на съвременния обществен живот. Илюстрират неговите способности да идентифицира съществуващите проотиворечия и да лансира приемливи алтернативи за решаване на актуалните проблеми.

2.2. Научно-приложна дейност.

Научно приложната дейност на кандидата включва участие в организирането, изпълнението и докладване на седем проекта, включващи приложни изследвания и свързаните с тях научни форуми. Това са проектите: "Темпус - Разработване на система за управление на университет"; "Повишаване капацитета на туристическия бизнес в Европа по управление на събитията"(EVENTI) Програма "Учене през целия живот", секторна програма "Леонардо да Винчи", „Да се научим на екотуризъм /N8URjob/” секторна програма „Грюндвиг”; "RE:ACT - Насърчаване на туризма: свързване на опит" секторна програма „Леонардо да Винчи”; „Позициониране на академичната мобилност” (MAUNIMO), Европейска Асоциация на университетите; Quality Management Plan, проект "RE:ACT - Насърчаване на туризма: свързване на опит по секторна програма „Леонардо да Винчи”; Концепция за създаване на Черноморско бизнес училище, представена на Международна конференция “Нови мостове в Европа, възможности за сътрудничество в Черноморския регион”, през 2010 г.

Тези трудове са насочени за развитие и подкрепа на научните изследвания за подобряване на управлението и иновация на програми за университетското обучение. Разглеждат актуални проблеми на развитието на обучението и практиката на университетското образование в страната, както и прилагане на европейската практика в същото тематично направление.

Второ важно направление на научно-приложна изява на кандидата е подготовката на редица научно-приложни разработки. Такива са: Стратегия за интернационализация на ВСУ „Черноризец Храбър” за периода 2011-2016 г.; Критерии и механизми за селективност при избор на международни партньорства; Процедури и правила за изпълнение на дейностите, произтичащи от договора за франчайз между ВСУ „Черноризец Храбър” и Каса Колидж, Кипър; Анализ на готовността на факултетите във ВСУ „Черноризец Храбър” да привличат чуждестранни студенти и да осъществяват съвместни образователни дейности с чуждестранни ВУ; Концепция за аудиторната и извънаудиторна заетост на нехабилитирания състав във ВСУ „Черноризец Храбър”.

Извършената от кандидата работа по посочените научно-приложни разработки е свързана с решаване на практически проблеми на управлението на международната дейност на ВСУ. В тях доминира синтетичен акцент и комплексност на разглежданите въпроси. Получените

резултати имат подчертано приложен характер и са отговор на стремежа за решаване на реално съществуващи практически проблеми на интернационализацията на университетското образование. Ясно представят придобития от кандидата опит за приложна изследователска дейност и нейната организация.

2.3. Педагогическа дейност.

Ас. д-р Елеонора Николова Танкова е натрупала значителен опит за разработване на лекционни курсове, прилагане нововъведения в методите на преподаване, осигуряване на занимания в аудиторна, извънаудиторна и практическа среда извън висшето училище или научната организация.

Публикувала е учебно пособие по „Глобализация на икономиката и развитието“. Актуализирала е лекционен курс по „Глобализация на икономиката и развитието“ и презентациите за курса, предназначени за студенти от редовно обучение, публикувани във „Виртуално обучение“, библиотека на ВСУ. Подготвила е презентация в 63 слайда на тема „Globalization of Economy and Development“ – предоставена на входящи Еразъм студенти и студентите, обучаващи се по договор за франчайз между ВСУ „Черноризец Храбър“ и Каса Колидж, Кипир.

В работата си със студентите е осъществявала научно ръководство на редица успешно завършили бакалавърска степен дипломанти, както и методическо ръководство на изходящи Еразъм студенти, реализиращи мобилност с цел практика в партниращи институции в Германия.

Изпълнява задължителната заетост на редовен асистент и организира международната дейност на ВСУ.

Представената монография, учебно пособие и другите публикации и научно приложни резултати демонстрират способностите на кандидата да провежда самостоятелна изследователска дейност и трансформира изследователските продукти в необходими за обучението учебници и помагала.

От посочените факти може да се направи извод, че кандидатът има достатъчна професионална преподавателска практика и, че натрупания от него опит е достатъчен за успешно изпълнение на конкурсната работа.

3. Научни постижения на кандидата и характер на научните приноси.

Като основни научни приноси на ас. д-р Елеонора Николова Танкова могат да се посочат следните резултати:

- Систематизирани са разполагаемите знания за икономиката и обществото, базирани на знание и са предложени изисквания и критерии за успешната реализация и заетост на човешките ресурси.
- Оценено е състоянието и тенденциите на световния и Европейския пазар на труда, на базата на което са дефинирани промените в критериите за професионална пригодност на човешките ресурси и алтернативите за модернизация на висшето образование в условията на глобализация.
- Интерпретирана е алтернативата за по-нататъшна интернационализация на висшето образование, като съществен елемент на глобализацията на развитието.
- Анализирани са ефекти от академична студентска мобилност, като важен индикатор за интернационализацията на висшето образование и са открити нови аспекти на мотивацията на студентите за участие в програми за мобилност.
- Критично е анализиран и оценен опита на “ВСУ “Черноризец Храбър” за формиране и реализация на политики и дейности в областта на човешкия капитал и са направени препоръки за създаване и поддържане на постоянно действаща система за управление и развитие на човешкия капитал.
- Поставени и критично са анализирани въпросите за политиките за образователна конкурентоспособност в обществото и икономика, базирани на знание.

Това определение на приносните моменти в трудовете на кандидата не се отличава съществено и само уточнява авторските претенции.

4. Отражение на научните публикации на кандидата в нашата и чуждестранната литература.

Публикациите на кандидата са добре представени в нашата литература. Те са включени в авторитетни специализирани университетски и национални издания или в сборници на научни организации. Една от публикациите е в трудове на международна конференция в Русия по проблеми на висшето образование. Останалите трудове на кандидата са публикувани на български език в страната.

5. Приноси на съавтори.

Представените за рецензиране публикации са резултат от самостоятелна работа на кандидата. Те са в специфична и характерна за кандидата област и не поставят въпроси за разделяне с други съизпълнители.

6. Критични бележки и препоръки по представените трудове.

Наред с постигнатите положителни резултати от дейността на кандидата препоръчвам да развие резултатите от изследванията по Глобализация на икономиката и развитието в самостоятелен или колективен учебник по Глобална икономика на развитието. С това ще запълни обективно съществуваща необходимост от знания в тази област в страната. Препоръчително е също засилване на публикационната дейност в чужбина.

7. Лични впечатления за кандидата.

Ас. д-р Елеонора Танкова е отличен организатор и едновременно с това етичен и трудолюбив научен работник и преподавател. Коректен е към колегите си и студентите с качествата на добър и взискателен възпитател. Активно и успешно работи в колективните органи, многократно изпълнява отговорни задачи по международното сътрудничество на Университета и организирането и изпълнението на редица изследователски и развойни програми.

8. Заключение.

На основание на посочените факти приемам, че представените за оценка трудове на кандидата съответстват на тематиката на обявения конкурс за доцент по “ Организация и управление извън сферата на материалното производство (държавно управление и администрация)” за нуждите на Професионално направление „Администрация и управление” на ВСУ „Черноризец Храбър”, обявен с ДВ бр. 72/15.08.2008г.

Считам, че кандидатът ас. д-р Елеонора Николова Танкова, преподавател в същото направление, притежава необходимата квалификация, трудова и професионална компетентност, има лични качества и отговаря на изискванията на ЗВО и Правилника за неговото приложение за успешна работа като доцент по посочената научна специалност . Предлагам на уважаемото Научно жури на ВСУ „Черноризец Храбър” да я избере за редовен доцент по професионално направление 3.7. Администрация и управление (Организация и управление извън сферата на материалното производство (Глобализация на развитието) за нуждите на ВСУ „Черноризец Храбър”.

София, 16.03.2012 г.

Рецензент:

/Проф. д-р Т. Иванов/